

Transitieplan CO₂-reductie HOGENT

HOGENT heeft de ambitie om [klimaatneutraal te zijn tegen 2050](#) en concretiseert dit engagement in een CO₂-reductieplan 2025-2030.

Het transitieplan richt zich op vier grote werven:

1. Energie
2. Mobiliteit
3. Voeding
4. Sense-of-urgency

De werven zijn geselecteerd op basis van de impact die ze hebben op de totale uitstoot van HOGENT. *(Zie Bijlage 1 - Rapport carbon footprint 2019 & Bijlage 2 - Rapport carbon footprint 2023)*

Elke werf bevat concrete doelstellingen, waaronder CO₂-reductiedoelstellingen en mogelijke acties. Voor het concretiseren van haar reductiedoelstellingen gaat HOGENT uit van het Klimaatakkoord van Parijs dat een opwarming van de aarde van 1,5°C probeert te vermijden en gebruikt HOGENT 2019 als basisjaar. De voorgestelde acties zijn een startpunt voor HOGENT, haar verschillende entiteiten en elke HOGENTenaar om de beoogde doelstellingen te helpen realiseren.

De inspanningen met betrekking tot deze werven zullen worden gemonitord en voorgelegd aan het Bestuurscollege (jaarlijks) en het Managementcomité (driemaandelijks). Acties worden bijgestuurd waar nodig. De CO₂-voetafdruk zal een belangrijke indicator zijn om dit transitieplan op te volgen.

Het transitieplan past binnen het bredere duurzaamheidsbeleid van HOGENT en binnen de thematische duurzaamheidsbeleidsplannen. Zo streeft het mobiliteitsbeleid niet alleen naar beter bereikbare en leefbare campussen, maar zet het ook in op de modal shift naar duurzamere verplaatsingsvormen. Het transitieplan werd ook afgetoetst aan andere beleidsteksten en begrotingen.

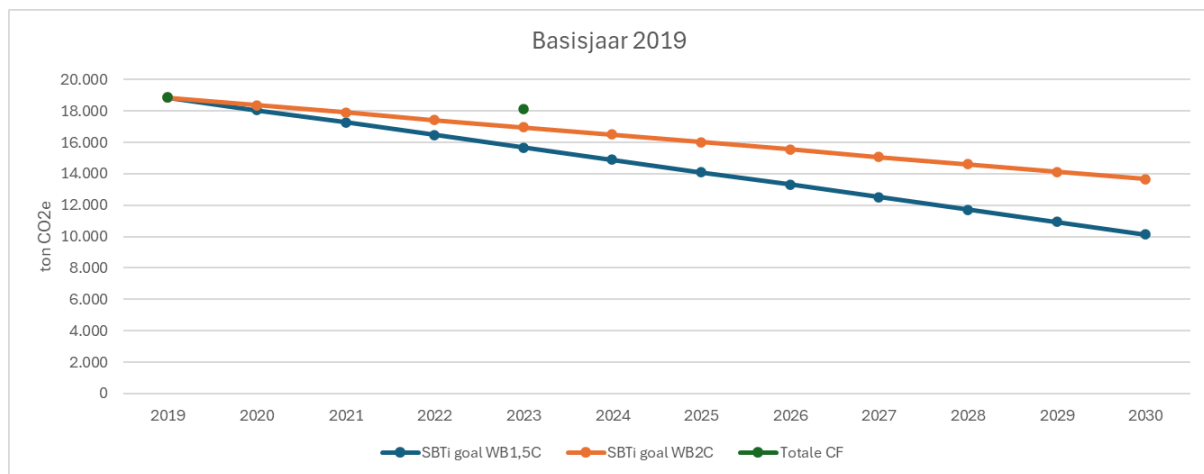
1 Klimaatneutraal tegen 2050

Om de CO₂-uitstoot stapsgewijs terug te brengen, baseert HOGENT zich op de richtlijnen van het Science Based Targets initiative (SBTi). SBTi formuleert twee scenario's om de opwarming van de aarde te beperken tot respectievelijk 2°C en 1,5°C boven de pre-industriële niveaus:

- Well-Below-2°C (WB2C) – vereist een jaarlijkse daling van 2,5% uitstoot t.o.v. het basisjaar
- Well-Below-1,5°C (WB1,5C) – vereist een jaarlijkse daling van 4,2% uitstoot t.o.v. het basisjaar

HOGENT volgt het Klimaatakkoord van Parijs en streeft naar een jaarlijkse daling in haar absolute uitstoot van 4,2%.

De carbon footprint werd een eerste maal berekend aan de hand van data uit 2019 (= basisjaar). Een tweede meting volgde op basis van data uit 2023. Onderstaande grafiek visualiseert het vereiste reductietraject voor zowel het WB2°C- als het WB1,5°C-scenario. De totale uitstoot van 2019 en 2023 wordt met een groene stip aangeduid.

Uit de vergelijking van de carbon footprints van 2019 en 2023 blijkt dat er in **absolute uitstoot** een positieve evolutie is, maar dat de huidige reductie niet volstaat om aan de eisen van beide scenario's te voldoen. De komende jaren zullen daarom cruciaal zijn om verdere/versnelde stappen te zetten en eventueel extra maatregelen te implementeren om de duurzame koers van HOGENT te waarborgen.

In het kader van benchmarking, monitoring en impactmeting is een louter kwantitatieve analyse van onze absolute uitstoot onvoldoende. In de toekomst zal ook **de relatieve uitstoot** (per medewerker en/of student) en voor een aantal categorieën **een genormaliseerde uitstoot** berekend worden. Er zal naast **een kwantitatieve analyse** ook **een kwalitatieve analyse** nodig zijn.

De tabel op de volgende bladzijde geeft een overzicht van **de totale (absolute) carbon footprint (CF)** van respectievelijk 2019 en 2023 van HOGENT, alsook de totale uitstoot per scope en per categorie. Zoals kan afgelezen worden uit de tabel wordt de uitstoot berekend in kg CO₂e¹, maar om de leesbaarheid te verhogen gebruiken we in de tekst de term 'CO₂' in plaats van 'CO₂e'.

¹ HOGENT werkt met CO₂e (koolstofdioxide-equivalent) als eenheid om de impact van broeikasgassen op de opwarming van de aarde weer te geven. Naast koolstofdioxide worden ook lachgas (N₂O), methaan (CH₄) en fluorhoudende gassen (F-gassen) meegeteld. (1 kg CO₂ = 1 kg CO₂e, 1 kg N₂O = 298 kg CO₂e en 1 kg CH₄ = 25 kg CO₂e. Bij F-gassen is er grote variatie tussen de verschillende gassen.)

Scope	Categorie (emissiebron)	CF 2019 (Geüpdatete versie)	CF 2023	Eenheid
Scope 1	Stationaire verbranding	3.585.151	2.346.688	kg CO ₂ e
	Mobiele verbranding	12.853	44.421	kg CO ₂ e
	Koelmiddelen	65.983	4.752	kg CO ₂ e
	Totaal Scope 1:	3.663.987	2.395.860	kg CO₂e
Scope 2	Totaal Scope 2 – Markt gebaseerd:	0	0	kg CO₂e
	Totaal Scope 2 – Locatie gebaseerd:	1.194.429	976.293	kg CO₂e
Scope 3	Purchased goods & services	1.237.109	769.699	kg CO ₂ e
	Capital goods	668.093	942.803	kg CO ₂ e
	Fuel- & energy related (not S1 or S2) (elek markt gebaseerd)	569.930	468.271	kg CO ₂ e
	Fuel- & energy related (not S1 or S2) (elek locatie gebaseerd)	751.154	532.973	kg CO ₂ e
	Waste stream	221.140	259.485	kg CO ₂ e
	Business travel	316.092	483.978	kg CO ₂ e
	Employee commuting	1.349.852	1.172.874	kg CO ₂ e
	Upstream leased assets – Markt gebaseerd	NA	308.351	kg CO ₂ e
	Upstream leased assets – Locatie gebaseerd	NA	457.107	kg CO ₂ e
	Downstream transportation	9.443.460	9.967.430	kg CO ₂ e
	Downstream leased assets – Markt gebaseerd	NA	78.109	kg CO ₂ e
	Downstream leased assets – Locatie gebaseerd	NA	223.515	kg CO ₂ e
	Totaal Scope 3 – Markt gebaseerd:	13.902.719	14.451.001	kg CO₂e
Totaal Scope 3 – Locatie gebaseerd:	13.985.780	14.809.864	kg CO₂e	

Totaal	Totaal – Markt gebaseerd:	17.566.706	16.846.862	kg CO₂e
	Totaal – Locatie gebaseerd:	18.844.195	18.182.017	kg CO₂e

De metingen (resp. 2019 en 2023) stellen ons in staat om de categorieën met de grootste absolute impact te identificeren. En per categorie, en dus ook per werf, de evolutie in CO₂-uitstoot in kaart te brengen en reductiedoelstellingen te formuleren (cfr. WB1,5°C).

Volgende categorieën werden omwille van de impact op de totale uitstoot weerhouden als prioritaire werven binnen het HOGENT transitieplan:

- **Energie** (~22,29%)
(Scope 1 – Stationaire verbranding + Scope 2 – Locatiegebaseerd)
- **Mobiliteit** (~63,93%)
(Scope 3 – Business travel + employee commuting + downstream transportation; downstream transportation vervat pendelen en buitenlandse mobiliteiten van studenten)
- **Voeding** (~3,44%)
(Valt onder Scope 3 – Purchased goods & services)

Omdat het welslagen van dit transitieplan van ons allen een inspanning zal vragen, is het daarenboven belangrijk om de noodzaak van dit transitieplan te belichten en draagvlak te creëren voor de te ondernemen acties. Dit vereist een vierde werf: **sense-of-urgency**.

De werven worden in de volgende delen van dit transitieplan uiteengezet.

2 Energie

Energieneutraal in 2050 betekent een zo goed als volledige overschakeling naar **hernieuwbare energie, het afbouwen en stopzetten van het gebruik van fossiele brandstoffen en een sterke afname van de gemiddelde individuele energieconsumptie**. Dit betekent dat we vandaag reeds beslissingen moeten nemen voor de toekomst, zeker met betrekking tot de HOGENT vastgoedportefeuille.

Verschillende acties en concrete maatregelen hiertoe werden reeds beschreven in de nota 'Strategische keuzes infrastructuur' en maken ook deel uit van de Toelichtingsnota 'Investeringsbegroting 2025 en meerjareninvesteringsbegroting 2026-2034'.

Zo wil HOGENT verdichten en inbreiden rond kerncampussen² en streeft ze naar een gezond evenwicht tussen beschermd patrimonium en moderne gebouwen met een optimaal gebruik van de bruto vloeroppervlakte (BVO). HOGENT kiest bewust voor klimaatneutrale (of zelfs klimaatpositieve)³ nieuwbouw en totaalrenovatie.

De door HOGENT verbruikte energie bestaat uit aangekochte groene stroom (99%) en de elektriciteit geproduceerd door zonnepanelen (1%). De verwarming van de gebouwen gebeurt hoofdzakelijk met aardgas. Verwarming via groene warmte, zoals warmtepompen, is verwaarloosbaar. HOGENT wil het aandeel eigen opgewekte energie en groene warmte verhogen en onderzoekt ondertussen ook de mogelijkheden voor eigen energie- en warmteopslag, energiegemeenschappen met publieke en private partners en performante energiemonitoring en -sturing. Deze maatregelen zullen uiteindelijk niet alleen bijdragen aan verschillende duurzaamheidsaspecten (mobiliteit, klimaat, inclusie, ...), maar ook aan de financiële draagkracht van HOGENT.

Ondertussen mogen we niet blind zijn voor de uitdagingen die gepaard gaan met deze energietransitie. Zo bevat het patrimonium van HOGENT erfgoedgebouwen die een energetische totaalrenovatie onmogelijk maken en waar we daarenboven afhankelijk zijn van de voorwaarden en toestemming van derden om bijvoorbeeld energie- en gebouwschilmaatregelen te nemen. Ook de fasering van bepaalde investeringsprojecten zal ons dwingen om te kiezen voor een tussenoplossing. Zo zal een gasgestookte stookinstallatie soms vervangen moeten worden door een gasgestookte installatie met hoger rendement omdat het gebouw zelf nog niet in totaalrenovatie gaat. Het bestaande afgiftesysteem bepaalt immers de omlooptemperatuur en de gebouwschil bepaalt de warmtevraag. Als op deze twee zaken niet ingegrepen wordt, zal er gas nodig blijven voor die infrastructuur tot we in totaalrenovatie gaan.

Een sterke afname van de energievraag kan niet enkel gerealiseerd worden door infrastructurele maatregelen. Een deel van de verantwoordelijkheid ligt bij elk van ons. We moeten nadenken over onze individuele energieconsumptie en hoe we spaarzaam kunnen omgaan met ruimte en energie.

² Inbreiding - bebouwen van leegstaande gebieden die nog niet ontwikkeld zijn op bestaande campussen
Verdichten - is compacter bouwen, meer functionaliteit in gebouwen (vb. geen groot atrium in midden gebouw), hoger bouwen, ...

³ Klimaatneutraal of klimaatpositief bouwen betekent dat het gebouw niet of positief bijdraagt aan de klimaatverandering. Voor HOGENT betekent dit in eerste instantie energieneutraal of energiepositief bouwen. In tweede instantie maakt HOGENT zo veel mogelijk gebruik van duurzame materialen en indien mogelijk én indien het wettelijk kader dit toelaat ook duurzaam slopen, waarbij oude materialen worden hergebruikt.

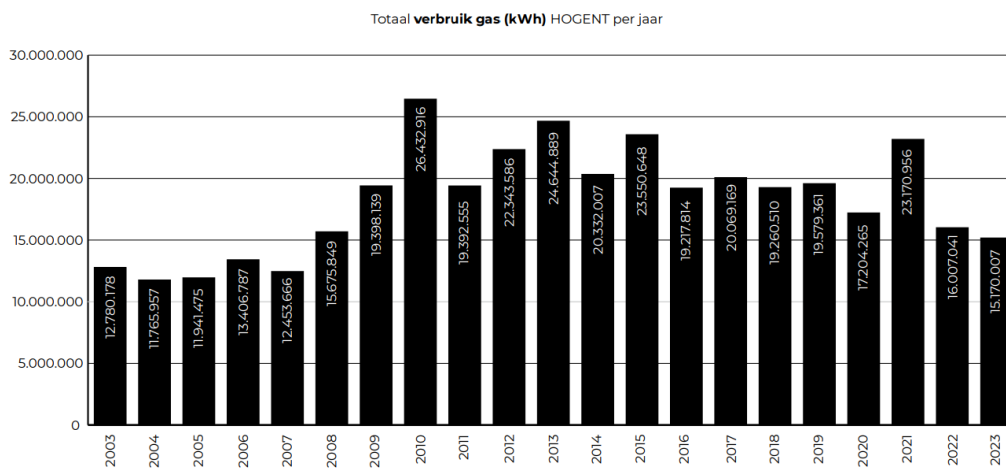
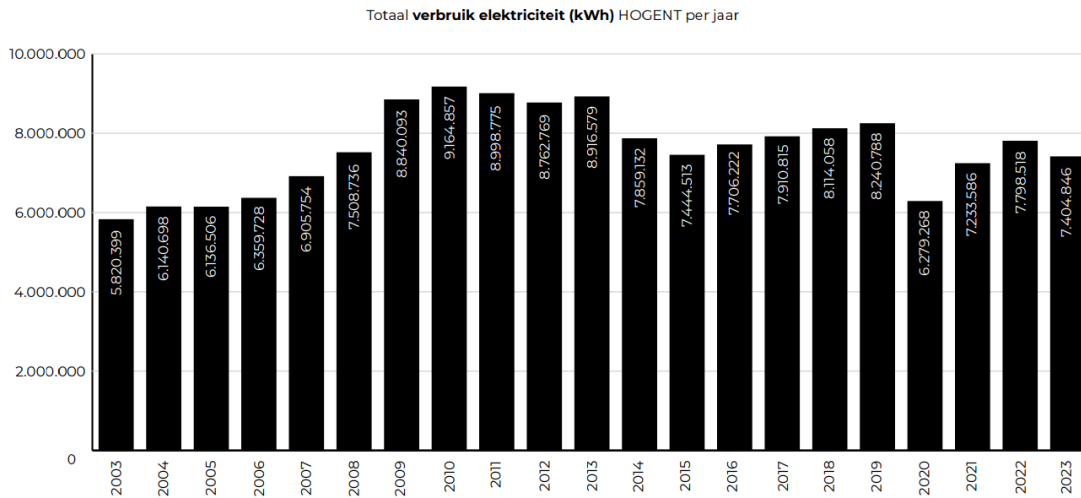
Er zijn tal van zaken waar de (eind)gebruiker impact op heeft en een verschil kan maken:

- Binnen HOGENT worden bouw- en energiekosten centraal gedragen, waardoor wij als gebruiker ons niet steeds aangesproken voelen om ruimte en energie zuinig te gebruiken.
- Bij het aankopen van apparatuur/installaties wordt vaak enkel rekening gehouden met functionaliteit en aankoopprijs. Door na te denken over de totale kost of ownership (TCO) kan ook het energieverbruik in rekening gebracht worden.
- Grootverbruikers (apparatuur, locaties, ...) op onze hogeschool zijn te weinig bekend waardoor de gebruiker er vaak geen rekening mee houdt.

Het is uitermate belangrijk dat ook personeelsleden en studenten betrokken worden bij de energietransitie en begrip krijgen voor de hiervoor gemaakte beleids- en investeringskeuzes.

2.2 Een aantal cijfers

Onderstaande grafieken tonen de evolutie in het elektriciteits- en gasverbruik.

Energieverbruik (2023) per hoofd i.v.m. Ugent en Arteveldehogeschool

Energieverbruik per organisatie (kWh)	Energieverbruik t.o.v. # studenten (kWh)	Energieverbruik t.o.v. # personeel (kWh)	Energieverbruik t.o.v. # studenten + personeel (kWh)
HOGENT - 22.989.394	1.205	15.306	1.117
UGENT - 131.077.864	2.604	14.409	2.205
Artevelde - 9.373.000	586	6.249	536

Noot: Interpretatie van bovenstaande tabel is moeilijk zonder interne kennis van onze associatiepartners. De grote verschillen kunnen te wijten zijn aan het aantal aangeboden STEM-richtingen, het aandeel van het historisch patrimonium, het procentuele aandeel van groene warmte-opwekkers, energieopslag, enz.

In 2023 komt 99% van de verbruikte elektriciteit van HOGENT van het net. Slechts 1% van het elektriciteitsverbruik is toe te wijzen aan eigen PV-installaties op gebouwen SCHB en SCHAT.

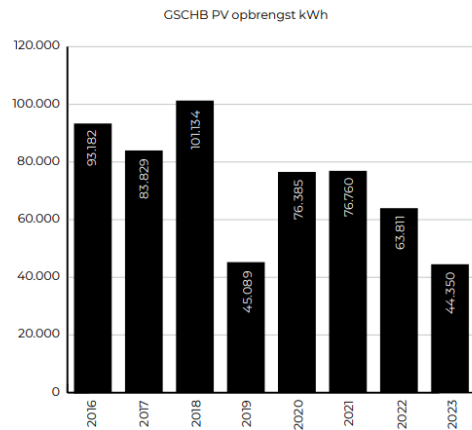
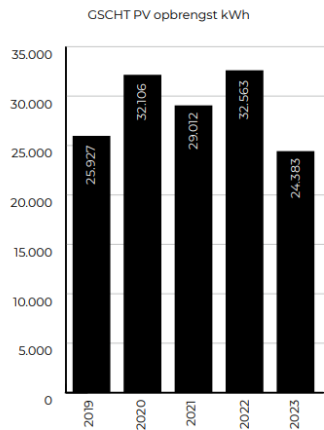
Opbrengst zonnepanelen gebouw B en gebouw T.

GSCHT

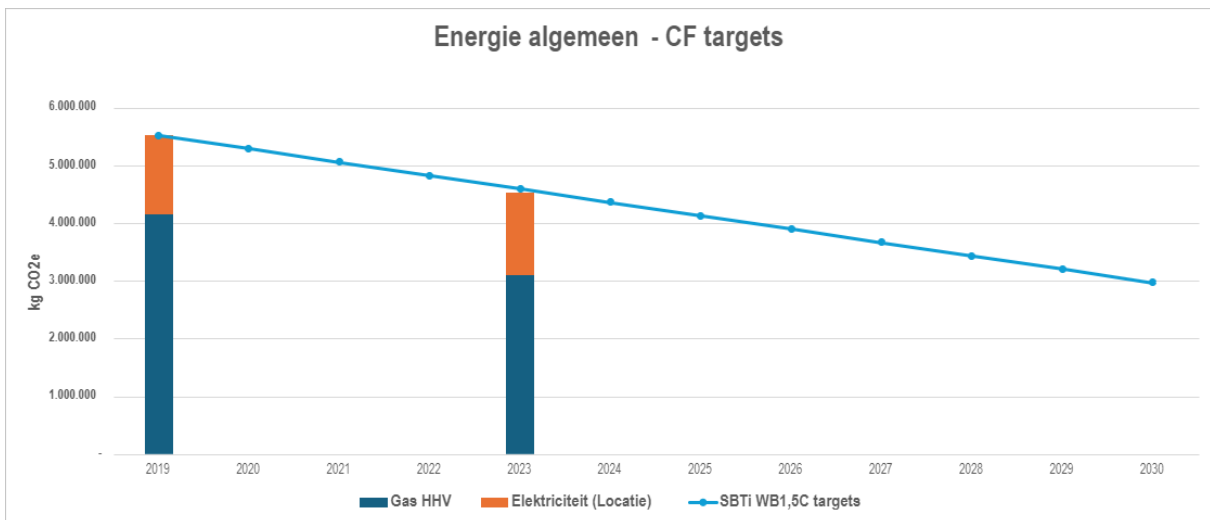
- 103 Panelen
- 295 Wattpiek
- Solaredge PV

GSCHB

- 361 Panelen
- 295 Wattpiek
- Powerlogic GBS

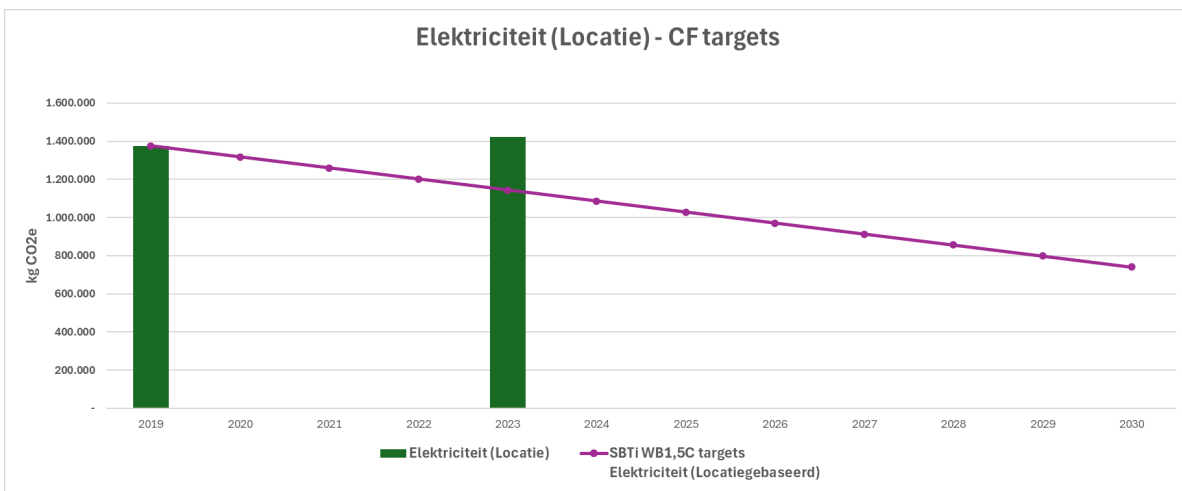
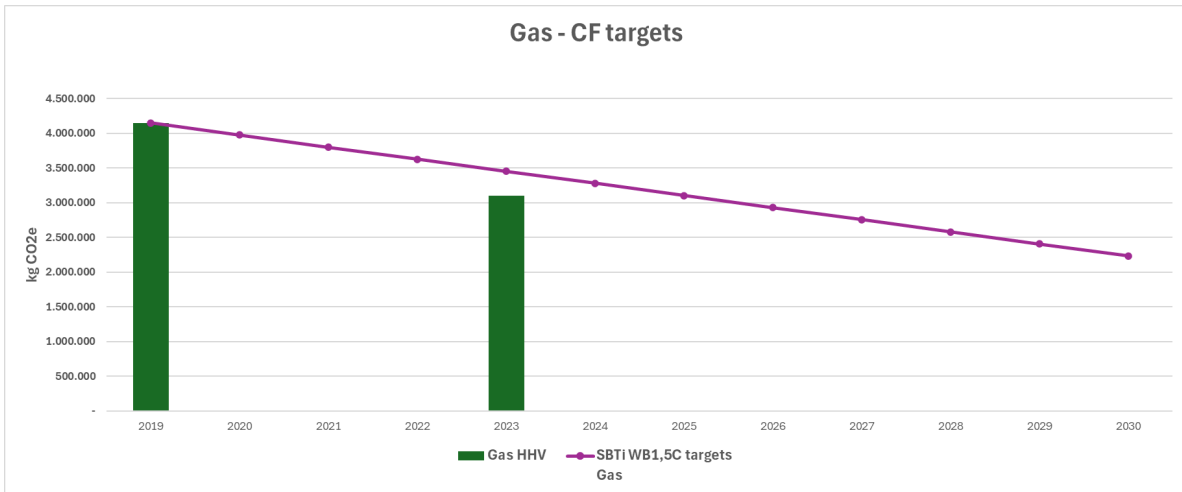
Wanneer we het gecombineerd elektriciteits- en gasverbruik vertalen naar CO₂-emissies dan zien we dat HOGENT anno 2023 net onder het WB1,5°C-target zit (- 1,65%).

We moeten voorzichtig zijn met de interpretatie van het gas- en elektriciteitsverbruik. Zo zal de warmtevraag van HOGENT steeds minder door gas worden voldaan, maar door een groene warmte-opwekker. Dit zal resulteren in een daling van gasverbruik, maar ook een toename in elektriciteitsgebruik. Het verbruik wordt daarenboven beïnvloed door tal van andere factoren: het gedrag van de eindgebruiker, het bruto-vloeroppervlak (BVO), de vermogens van (groot)verbruikers, graaddagen⁴, ... die het verbruik in een bepaald jaar sterk kunnen beïnvloeden.

⁴ Het gasverbruik voor verwarming wordt sterk beïnvloed door de buitentemperatuur. Graaddagen corrigeren is een manier om het gasverbruik te normaliseren naar de gemiddelde temperatuur van een standaardjaar hetgeen vergelijken tussen verschillende periodes mogelijk maakt.

Onderstaande grafieken tonen de uitstoot voor gas en elektriciteit afzonderlijk.

Een groot deel van de investeringsbegroting gaat nu reeds naar energie- en duurzaamheidsmaatregelen. De tabel op de volgende bladzijde geeft een overzicht uit de investeringsbegroting 2026-2034.

Bijlage 3: overzicht van de projecten energie- en duurzaamheidsmaatregelen

Campus	Gebouw	Titel	projectkost 25-34	projectkost 25-29	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Campus Aalst	Aalst - GAARB	Zonnepanelen op het dak via VEB	€ 54.800,00	€ 54.800,00	€ 54.683,75	€ 151,25								
Campus Bijloke	Cloquet - GBCL0	Energie: relighting: van TL naar LED	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ -	€ -	€ 300.000,00	€ -						
Campus Bijloke	Cloquet - GBCL0	Energie: gebouwschilmaatregelen	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ -	€ -	€ -	€ 400.000,04	€ -					
Campus Bijloke	Pauli - GBPAU	Renovatie zinken daken + isolatie	€ 1.100.000,00	€ 1.100.000,00	€ 52.593,87	€ 953.553,52	€ 93.852,67	€ -						
Campus Bijloke	Pauli - GBPAU	Vernieuwen verwarmingsketel	€ 94.000,00	€ 94.000,00	€ -	€ 33.571,45	€ 60.428,61	€ -						
Campus Bijloke	Pauli - GBPAU	Relighting PAULI (VEB)	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ -	€ 363.636,40	€ 36.363,64	€ -						
Campus Bottelare	Bottelare Proefhoeve - GBPRO	Buitschrijnwerk vernieuwen	€ 116.600,00	€ 116.600,00	€ -	€ -	€ -	€ 116.600,01	€ -					
Campus Bottelare	Bottelare Proefhoeve - GBPRO	Akoestiek en verlichting (via VEB)	€ 53.000,00	€ 53.000,00	€ -	€ -	€ 53.000,01	€ -						
Campus Bottelare	Bottelare Proefhoeve - GBPRO	PV installatie op het dak (VEB)	€ 74.800,00	€ 74.800,00	€ -	€ 68.560,80	€ -	€ 6.232,80						
Campus Grote Sikkell	Biezekapelstraat - GGSBK	Restauratie buitschrijnwerk	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ -	€ -	€ -	€ 249.999,99	€ -					
Campus Kunststoren	De Kunststoren - GKUTO	PV panelen en vernieuwen van het dak (via VEB)	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ -	€ -	€ -						
Campus Kunststoren	De Kunststoren - GKUTO	Energie: relighting: van TL naar LED (via VEB)	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ -	€ -	€ 99.999,99	€ -						
Campus Mercator	Gebouw C - GMRCG	PV panelen op het dak (via VEB)	€ 342.200,00	€ 342.200,00	€ 342.196,92	€ -	€ -	€ -						
Campus Mercator	Gebouw D - GMRCG	Vernieuwen buitschrijnwerk + dak toren (VEB)	€ 743.000,00	€ 743.000,00	€ -	€ -	€ 578.181,84	€ -	€ 164.808,96					
Campus Mercator	Gebouw G - GMRCG	Plaatsen dubbele schuifdeur	€ 116.600,00	€ 116.600,00	€ 53.000,00	€ 63.600,00	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw C - GSCHC	HVAC Stuurborden deel 1	€ 1.060.000,00	€ 1.060.000,00	€ -	€ -	€ 481.818,20	€ 578.181,84	€ -					
Campus Schoonmeersen	Gebouw C - GSCHC	Aanplanten nieuwe bomen	€ 35.000,00	€ 35.000,00	€ 34.980,00	€ -	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw C - GSCHC	Schilrenovatie, zonnewering en ventilatie (via VEB)	€ 5.394.800,00	€ 5.394.800,00	€ -	€ 50.871,87	€ 1.980.122,93	€ 3.352.972,08	€ 10.856,97					
Campus Schoonmeersen	Gebouw C - GSCHC	Relighting gebouw C (via VEB)	€ 1.325.000,00	€ 1.325.000,00	€ 814.702,52	€ 510.297,51	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw D - GSCHD	Zonwering en sluitwerk (via VEB)	€ 359.100,00	€ 359.100,00	€ 272.983,93	€ 86.144,10	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw P - GSCHP	Relighting gebouw P (via VEB)	€ 1.987.500,00	€ 1.987.500,00	€ 1.111.917,26	€ 875.582,79	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw P - GSCHP	Buitschilrenovatie GSCHP	€ 5.659.800,00	€ 5.659.800,00	€ 1.448.112,03	€ 4.211.689,68	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Gebouw T - GSCHT	Aanpassen zonnewering + vervangen daklicht	€ 371.900,00	€ 371.900,00	€ 371.931,66	€ -	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Sporthal - GSCHS	Vernieuwen ventilatiesysteem	€ 1.166.000,00	€ 1.166.000,00	€ 663.110,60	€ 502.889,40	€ -	€ -						
Campus Schoonmeersen	Sporthal - GSCHS	Gevelstudie sporthal (ventilatiegevel) - RC technieken en microgrid?	€ 53.000,00	€ 53.000,00	€ 53.000,01	€ -	€ -	€ -						
Campus Vesalius	Vesalius - GVES A	Naïsolatie gevels + schrijnwerk + basisventilatie sokkelgebouw	€ 2.752.200,00	€ 2.752.200,00	€ 1.135.631,47	€ 1.609.618,37	€ 6.981,42	€ -						
Campus Vesalius	Vesalius - GVES A	Energiestudie	€ 159.700,00	€ 159.700,00	€ 159.720,00	€ -	€ -	€ -						
Campus Vesalius	Vesalius - GVES A	Naïsolatie torengebouw	€ 2.271.100,00	€ 2.271.100,00	€ 487.156,54	€ 1.771.382,33	€ 12.584,52	€ -						
Campus Vesalius	Vesalius - GVES A	PV panelen + dakschil/ïsolatie sokkelgebouw	€ 1.273.300,00	€ 1.273.300,00	€ 1.273.272,00	€ -	€ -	€ -						
HOGENT algemeen	Plaats onafhankelijk - HOGAL	Vernieuwen gebouwbeheersysteem	€ 530.000,00	€ 530.000,00	€ -	€ 289.090,92	€ 240.909,10	€ -						
HOGENT algemeen	Plaats onafhankelijk - HOGAL	Vernieuwen HVAC borden deel 2	€ 1.590.000,00	€ 578.200,00	€ -	€ -	€ -	€ 578.181,80	€ 1.011.818,15	€ -				
HOGENT algemeen	Plaats onafhankelijk - HOGAL	Covid ventilatieplan + vernieuwen luchtgroepen	€ 3.180.000,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.362.857,16	€ 1.817.142,88	€ -			
			2025 - 2034	2025 - 2029										
subtotaal			€ 33.713.400,00	€ 29.521.600,00	€ 8.728.992,56	€ 11.390.640,39	€ 3.944.242,93	€ 4.703.986,76	€ 753.847,73	€ 2.374.675,31	€ 1.817.142,88	€ -	€ -	€ -

2.3 Beoogde doelstellingen

- HOGENT streeft naar een vermindering van de totale CO₂-uitstoot t.g.v. gebouwverwarming en elektriciteitsvoorziening met gemiddeld 4,2% per jaar t.o.v. referentiejaar 2019
- In 2030 komt een substantieel aandeel van de verbruikte elektriciteit uit eigen energie-opwekkers
- Stookinstallaties worden systematisch vervangen door groene warmte-opwekkers indien het afgiftesysteem en de bouwschil dit toelaten
- Totaalrenovaties, met uitzondering van erfgoedgebouwen, en nieuwbouwprojecten gebeuren vanaf 2025 fossielvrij
- De HOGENTenaar vermijdt onnodig energiegebruik en gaat verantwoord om met elektronische apparaten, verlichting, verwarming en koeling, warm water, enz.

Deze doelstellingen zijn ambitieus en vereisen verder studiewerk, structurele energie-efficiënte investeringsmaatregelen, verdere investeringen in hernieuwbare energie en maatregelen om te komen tot de noodzakelijke gedragsverandering. De geplande energie-audits zullen ons in staat stellen om op korte termijn extra subdoelstellingen te formuleren omtrent:

- de reductie van het energieverbruik door de vooropgestelde energetische maatregelen en efficiënter ruimte- en energieverbruik;
- het percentage van de totale bruikbare vloeroppervlakte dat gerenoveerd werd met het oog op energiebesparing;
- het aandeel van de verbruikte elektriciteit uit eigen energie-opwekkers.

2.4 Pijlers energietransitie

Om de realisatie van bovenstaande doelstellingen mogelijk te maken, wordt er gewerkt rond:

1. Strategische vastgoedselectie, met focus op o.a.
 - a. Gezond evenwicht tussen beschermd patrimonium en moderne gebouwen
 - b. Verdichting en inbreiding rond kerncampussen
2. Efficiënt ruimtegebruik, door o.a.:
 - a. Verdichting en inbreiding rond kerncampussen
 - b. Reductie/optimaal gebruik bruto vloeroppervlakte
 - c. Gedeeld ruimtegebruik
3. Energie-efficiëntie, door o.a.:
 - a. Keuze voor klimaatneutrale (of zelfs klimaatpositieve) nieuwbouw en totaalrenovatie
 - b. Verdere investeringen in hernieuwbare energie
 - c. Afkoppeling fossiele energie
 - d. Onderzoek naar eigen energie-opwekkers en energieopslag
 - e. Een energiebeheerssysteem
4. Dataverzameling en monitoring, door o.a.
 - a. Inzetten op fijnmaziger meet- en registratiesysteem
 - b. Impactmeting van ondernomen acties
5. Draagvlak creëren, sensibiliseren en informeren

2.5 Mogelijke acties

Naar een gezond evenwicht tussen beschermd patrimonium en moderne gebouwen

- Investeringsbeslissingen worden genomen op basis van levenscyclusanalyse en houden rekening met circulaire principes

Naar het verdichten en inbreiden rond kerncampussen en perifere campussen

- Actualisatie Masterplan campus Schoonmeersen (oplevering voorjaar 2025)
- Opmaak Masterplan campus Mercator en campus Vesalius

Naar een reductie/optimaal gebruik van de bruto vloeroppervlakte

- Denktank allocatiemodel duurzaam ruimtegebruik, onderwijsconcepten & onderwijsorganisatie
- Duidelijke bestemming voor campussen en gebouwen, waarbij gebouwen worden losgekoppeld van opleidingen, faciliteiten (vb. labo's worden bij voorkeur gebundeld in één gebouw)
- Onderzoek naar mogelijkheid van exploitatie (congressen, conferenties, tentoonstellingen, ...) of samenwerkingen met partijen met een sterke link naar onderwijs
- Gedeeld gebruik van infrastructuur verder stimuleren. Het gebruik van specifieke ruimtes en toestellen kan daarenboven efficiënter. Het opmaken van een inventaris met beschikbare infrastructuur, machines, ... kan hierbij helpen

Naar klimaatneutrale (of zelfs klimaatpositieve) gebouwen

- Gebouwschilmaatregelen (onder meer op campus Schoonmeersen gebouwen C en D, op campus Vesalius en op campus Bijloke gebouw Cloquet)

Naar meer hernieuwbare energie

- Energieaudit per gebouw
- Onderzoek energiebatterij campus Schoonmeersen
- Versnelling in het plaatsen van PV-panelen i.f.v. de EPC-NR wetgeving
- Vervangen stookinstallaties door groene warmte-opwekkers, zoals bijvoorbeeld warmtepompen en riothermie. Indien dit niet mogelijk is, vervanging door een duurzamer systeem.

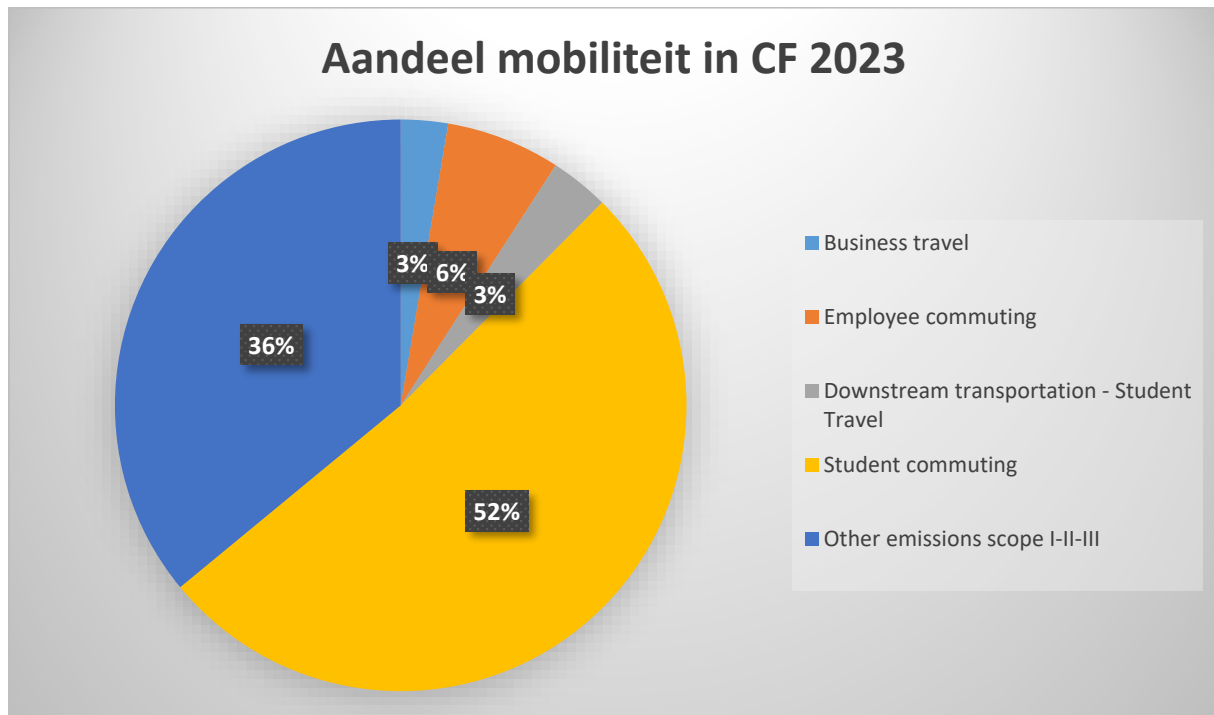
Naar minder verbruik door

- Verder vervangen van TL-lampen door LED-lampen (~relighting)
- Sensibiliserings- en informatiecampagnes, zoals reeds bestaande campagne 'Check de 5V's' die jaarlijks herhaald wordt.
- Analyse grootverbruikers
- Energiebeheerssysteem/energiemonitoring
- Verminderen indirect energieverbruik door hergebruik, circulaire consumptie, langere levensduur, ...

Verschillende van deze maatregelen zijn reeds beschreven in de Investeringsbegroting 2025 en meerjareninvesteringsbegroting 2026-2034. Een aantal zijn reeds in uitvoering of zitten in de pijplijn.

3 Mobiliteit

Mobiliteit heeft de grootste impact op de uitstoot van HOGENT. Het merendeel hiervan heeft betrekking op het woon-werkverkeer van medewerkers en de woon-schoolverplaatsingen van HOGENT-studenten. Een kleiner deel kan gelinkt worden aan buitenlandse (dienst-)verplaatsingen.

Het **reduceren van het aantal fysieke verplaatsingen** zal vanzelfsprekend de grootste impact hebben op de uitstoot. Maar voor een hogeschool blijven fysieke ontmoetingen noodzakelijk: medewerkers en studenten hebben nood aan verbinding op fysieke locaties, ook persoonlijke groei en competentieontwikkeling noopt tot fysieke ontmoetingen, ... Elk mobiliteitsbeleidskader streeft dan ook naar een evenwicht tussen klimaat- en andere HOGENT-doelstellingen.

HOGENT heeft een geïntegreerd mobiliteitsbeleid (BC/B/2024/BEAA/143873) waarbij niet alleen aandacht is voor bereikbaarheid, verbondenheid en toegankelijkheid, maar waar ook de campusbeleving en het welzijn en welbevinden van medewerker en student essentieel zijn. Dit op een duurzame en veilige manier.

Ook in het duurzaam reisbeleid (BC/B/2024/ONDW/152576), dat past binnen het mobiliteitsbeleid, proberen we een evenwicht te vinden tussen het verwerven van internationale en interculturele competenties enerzijds en het rekening houden met de klimaatproblematiek anderzijds.

Centraal in elk van deze beleidskaders staat de toegevoegde waarde die een verplaatsing heeft voor HOGENT, het personeelslid en/of de student. Wanneer een verplaatsing nodig is, zal **de modal shift**, waarbij gekozen wordt voor een duurzamere vervoerswijze een verdere reductie van de uitstoot tot gevolg hebben. Ook het aantal reizigers kan een impact hebben.

Niettegenstaande de impact van mobiliteit op de carbon footprint van HOGENT buiten kijf staat, zijn dit de activiteiten met de minst nauwkeurige brondata en dus de grootste foutenmarge. Daarenboven worden nog niet alle verplaatsingen, zoals de binnenlandse (dienst-)verplaatsingen, opgenomen in de berekeningen.

3.1 Een aantal cijfers

Woonwerkverplaatsingen personeel (2023)

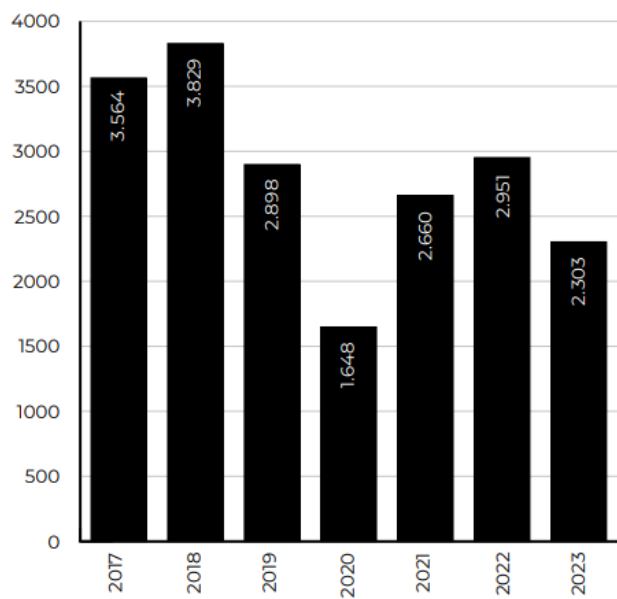
Vervoermiddel	Afstand [km]	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto	5.479.056,37	0,193	1.057.457,81
Trein	4.887.647,98	0,021	101.531,95
Bus en tram	133.215,16	0,075	9.991,14
Bromfiets	48.663,07	0,080	3.893,05

Pendelgedrag studenten (2023)

Vervoermiddel	Afstand [km]	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto	31.257.048	0,193	6.032.610,26
Trein	94.819.425	0,021	1.969.700,10
Tram	421.976	0,075	1.361.701,20
Bus	17.734.040		

Fietsers en wandelaars worden niet in bovenstaande tabellen weergegeven, gegeven het CO₂-neutrale karakter van deze verplaatsingen

Aantal uitgereikte parkeervignetten (totaal aantal parkeerplaatsen = 350)

Buitenlandse dienstverplaatsingen 2023

Vervoermiddel	Afstand [km]	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto	530.640	0,193	102.413,52
Trein	439.365	0,021	9.127,00
Vliegtuig			
<1.000km	173.750,94	0,258	44.827,74
1.000km – 3.500km	840.328,65	0,187	157.141,46
>3.500km	1.121.505,03	0,152	170.468,76

Buitenlandse reizen 2023 studenten (n = 476) via International Office

Vervoermiddel	Afstand [km]	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Trein	25.856	0,021	537,80
Vliegtuig			
< 1.000 km	165.072	0,258	42.588,61
1.000 km – 3.500 km	492.856	0,187	92.164,60
> 3.500 km	2.197.988	0,152	334.094,16

Volgende data m.b.t. de buitenlandse reizen, al dan niet extramuros, die in academiejaar 2023-2024 door de opleidingen en departementen werden georganiseerd zijn nog niet volledig.

De tabellen geven alvast een overzicht van het Departement Bedrijf en Organisatie (DBO), het Departement IT en Digitale Innovatie (DIT), het Departement Biowetenschappen en Industriële Technologie (DBT), de School of Arts, het Departement Lerarenopleiding (DLO) en de skireis die HOGENT-breed wordt aangeboden.

Voor een aantal studiereizen reisden de studenten met verschillende modi: trein of auto, trein of bus, trein of vliegtuig. Voor deze reizen werd voor onderstaande berekeningen de modus met de laagste emissiefactor gekozen. Sommige trajecten bestonden uit meerdere stops. Indien deze gekend waren, werden deze mee in rekening gebracht.

DBO	Afstand [km]	# studenten ⁵	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Trein	4618,47	288	0,021	2.224,08
Autocar (per hoofd)	2.201,8	55	0,019	1.131,80
Vliegtuig				
< 1.000 km	5.059,06	36	0,258	16.410,68
1.000 km – 3.500 km	11.314,68	48	0,187	26.553,59
> 3.500 km	34.881,22	85	0,152	143.956,64
	TOTAAL aantal studenten	512	TOTAAL	190.277,59

DIT	Afstand [km]	# studenten	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Vliegtuig				
1.000 km – 3.500 km	3.059,76	7	0,187	4.005,23
> 3.500 km	11.679,92	40	0,152	71.013,91
	TOTAAL aantal studenten	47	TOTAAL	75.019,14

DBT	Afstand [km]	# studenten	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto (per hoofd)	296,60	6	0,193	343,46
Trein	3.014,32	15	0,021	431,98
Autocar (per hoofd)	4.092,41	107	0,019	2.022,85
	TOTAAL	128	TOTAAL	2.798,29

⁵ # studenten – het totaal aantal studenten dat van de respectievelijke modi gebruik heeft gemaakt, ongeacht de afstand die elke student voor een individuele reis heeft afgelegd. Je kan de afstand, het aantal studenten en de emissiefactor dus niet zomaar met elkaar vermenigvuldigen om de uitstoot per modus te berekenen.

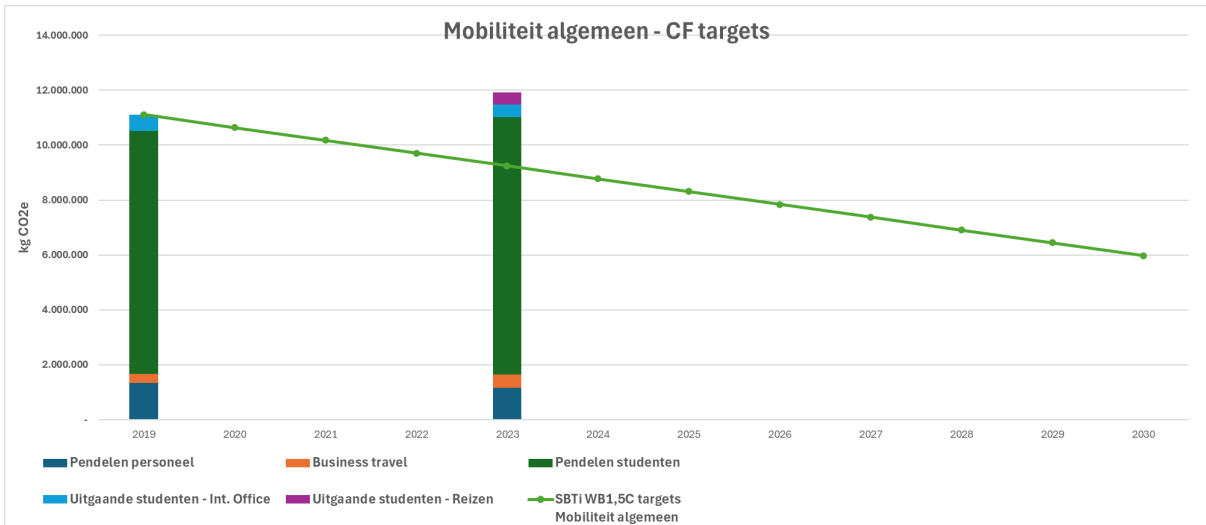
School of Arts	Afstand [km]	# studenten	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto	1339,16	28	0,193	2.215,43
Trein	3487,64	152	0,021	3.097,45
Autocar (per hoofd)	14.979,04	1.166	0,019	8.822,11
Vliegtuig				
< 1.000 km	3.543,80	36	0,258	16.856,38
1.000 km – 3.500 km	1.926,54	5	0,187	3.179,65
> 3.500 km	11.661,40	44	0,152	77.991,44
	TOTAAL	1.431	TOTAAL	117.213,70

DLO	Afstand [km]	# studenten	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Auto	2.799,34	37	0,193	5.312,56
Trein	1.390,26	23	0,021	664,24
Autocar (per hoofd)	6.515,84	250	0,019	8.418,90
	TOTAAL	310	TOTAAL	14.395,70

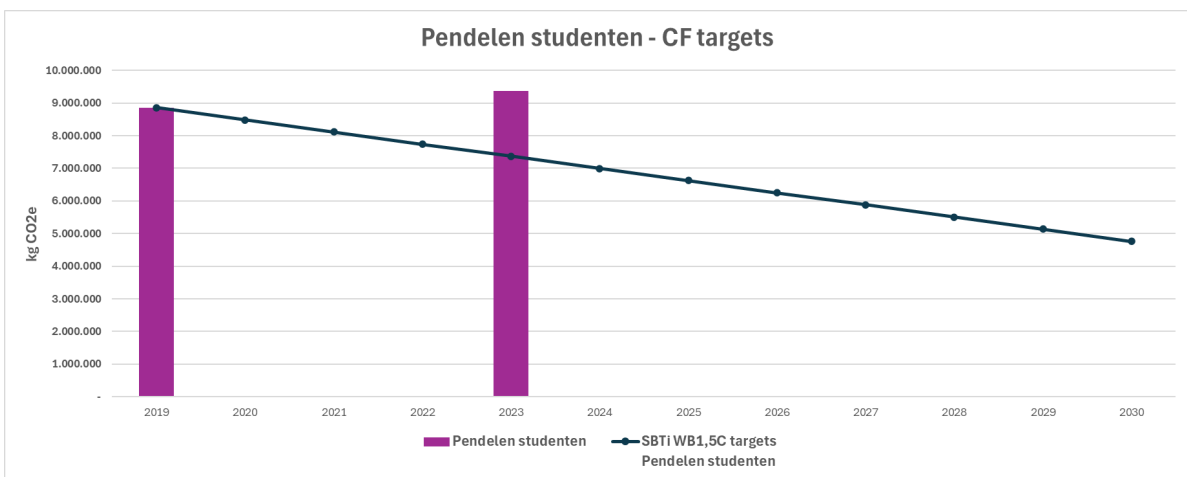
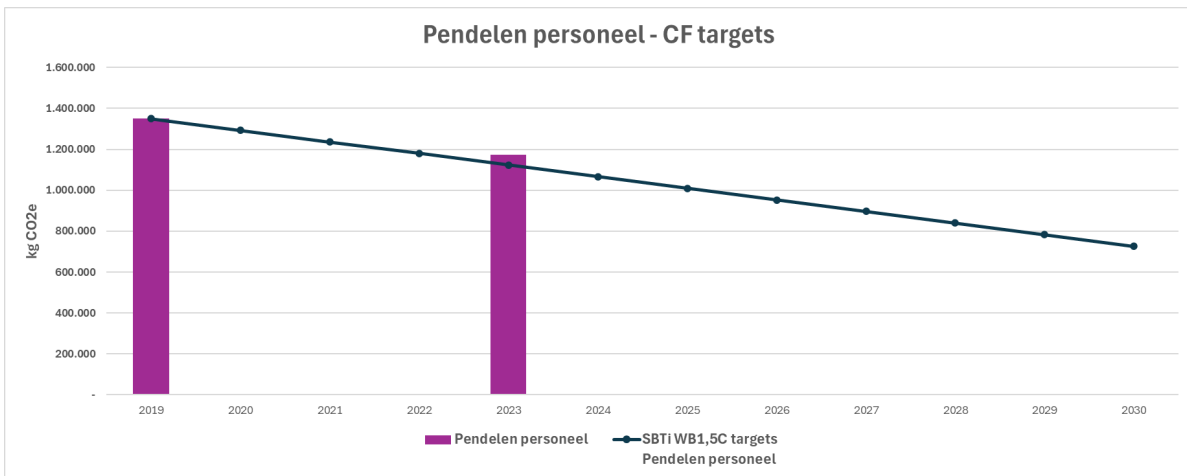
Skireis HOGENT	Afstand [km]	# studenten	Emissiefactor	Uitstoot in kg CO ₂ e
Autocar (per hoofd)	2.006	150	0,019	5.717,10

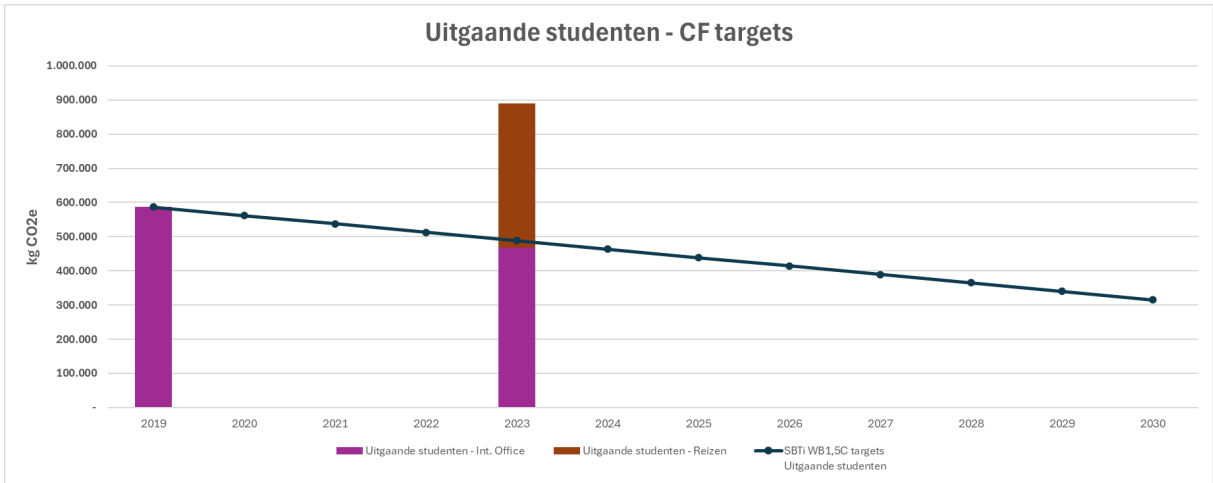
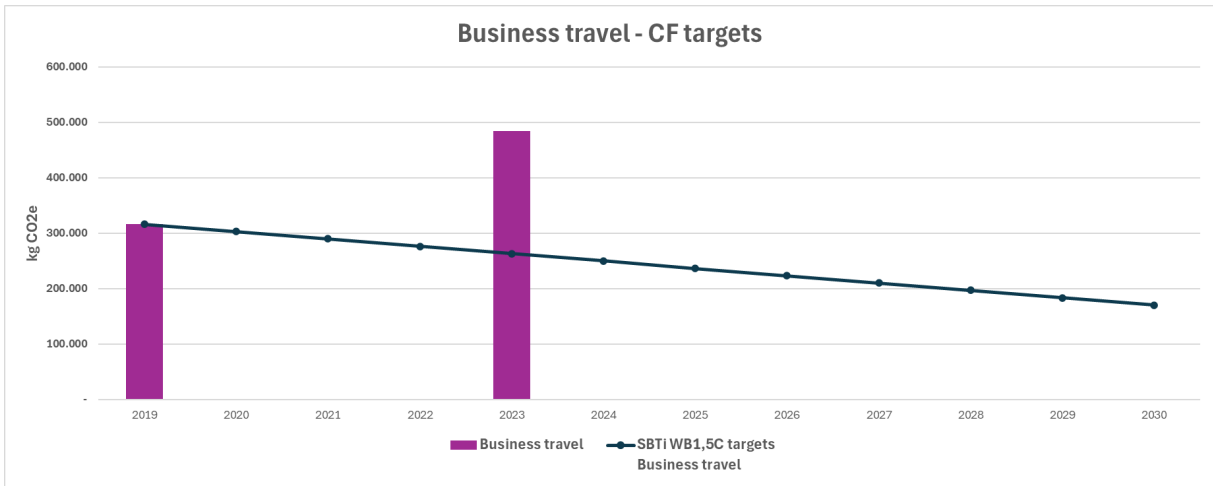
Bij oplevering van de carbon footprint 2023 was de data van slechts een beperkt aantal buitenlandse studiereizen aangeleverd. Deze uitstoot van deze reizen bedroeg 134.571,07 kg CO₂. Bij het opmaken van dit transitieplan bedraagt de impact van de aangeleverde studiereizen reeds **405.421,52** kg CO₂. De grootte-orde van deze impact (m.n. een stijging tot 5% van onze totale uitstoot) dwingt ons om deze uitstootcategorie alsnog te vervolledigen en op te nemen bij de carbon footprint van 2023.

Het totaal van de reeds gekende mobiliteiten resulteert in een uitstoot die de CO₂-reductiedoelstellingen voor 2023 ver overschrijdt.

Onderstaande grafieken tonen de uitstoot per mobiliteitsactiviteit.

3.2 Beoogde doelstellingen

- Nauwkeurigere dataverzameling met betrekking tot het pendelen (personeel en studenten), de dienstverplaatsingen, de buitenlandse studie- en extramuros reizen en binnenlandse verplaatsingen
 - HOGENT streeft naar een jaarlijkse reductie van de totale CO₂-uitstoot van het woon-werkverkeer met 4,2% tegen 2030
 - HOGENT streeft naar een jaarlijkse reductie van de totale CO₂-uitstoot van het pendelverkeer van studenten met 4,2% tegen 2030
 - Bij elke nieuwe campusontwikkeling is het STOP-principe leidend
 - Verduurzaming van de logistieke transporten binnen HOGENT door bundeling en het gebruik van elektrische dienstwagens of cargobikes
-
- De HOGENTenaar reist doordachter en duurzamer en reduceert zo de totale CO₂-uitstoot van haar buitenlandse (dienst)reizen tegen 2030 met bijna de helft t.o.v. referentiejaar 2019

De input uit de mobiliteitsbevragingen (2024) bij medewerkers en studenten zullen ons een accurater beeld geven van de modal split en zullen ons toelaten om op korte termijn extra doelstellingen te formuleren omtrent de modal shift naar meer duurzame verplaatsingsmodi bij pendelen en bij binnenlandse verplaatsingen.

Een betere monitoring van de buitenlandse (studenten)reizen zal ook de targets rond de buitenlandse (studenten)mobiliteit scherper stellen.

3.3 Pijlers mobiliteitstransitie

Om bovenstaande doelstellingen te halen wordt gewerkt rond:

- Dataverzameling en monitoring
- Informeren en sensibiliseren
- Blijvend inzetten van interne en externe experts

Specifiek in het kader van woon-werkverkeer en intercampus en binnenlandse verplaatsingen

- Meer duurzame verplaatsingen, minder verplaatsingen met de wagen
- Integratie van mobiliteitsdoelstellingen in masterplannen en ontwikkeling van infrastructuur en faciliteiten
- Verdichting en inbreiding op kerncampussen (in functie van intercampusmobiliteit en/of bereikbaarheid)

Specifiek in het kader van buitenlandse verplaatsingen

- Het evenwicht tussen verwerven van interculturele en internationale competenties en de klimaatproblematiek
- Duurzame alternatieven voor vliegen stimuleren, alternatieven aanbieden en niet-noodzakelijke reizen afremmen
- Sturende maatregelen om het aantal vliegtuigreizen te beperken

Deze pijlers sluiten aan bij het Mobiliteitsbeleid, het actieplan Duurzame mobiliteit en het Beleid duurzaam reizen van HOGENT.

3.4 Mogelijke acties

Een aantal mogelijke maatregelen:

- Best practices in de kijker zetten, verhalen delen
- Brede communicatie over doelstellingen en voortgang (globaal en indien zinvol per entiteit)

Specifiek in het kader van pendelen en intercampus en binnenlandse verplaatsingen

- Opmaken bereikbaarheidsprofielen per campus, per personeelslid (cfr. project ESCommuT)
- Uitrollen fietsleasesysteem HOGENT
- Voorzien van voldoende fietsenstallingen met stopcontacten
- Afbouw bovengrondse parking campus Schoonmeersen voor studenten
- Ontwikkelen van een beleid voor medewerkers en studenten waarbij overbodig en ongewenst autogebruik ontmoedigd wordt ten voordele van andere verplaatsingsmodi
- Verzamelen mobiliteitsinformatie via inschrijvingstool studenten
- Realisatie van een logistieke hub op kerncampussen
- Verduurzaming van de eigen logistieke verplaatsingen op en tussen campussen

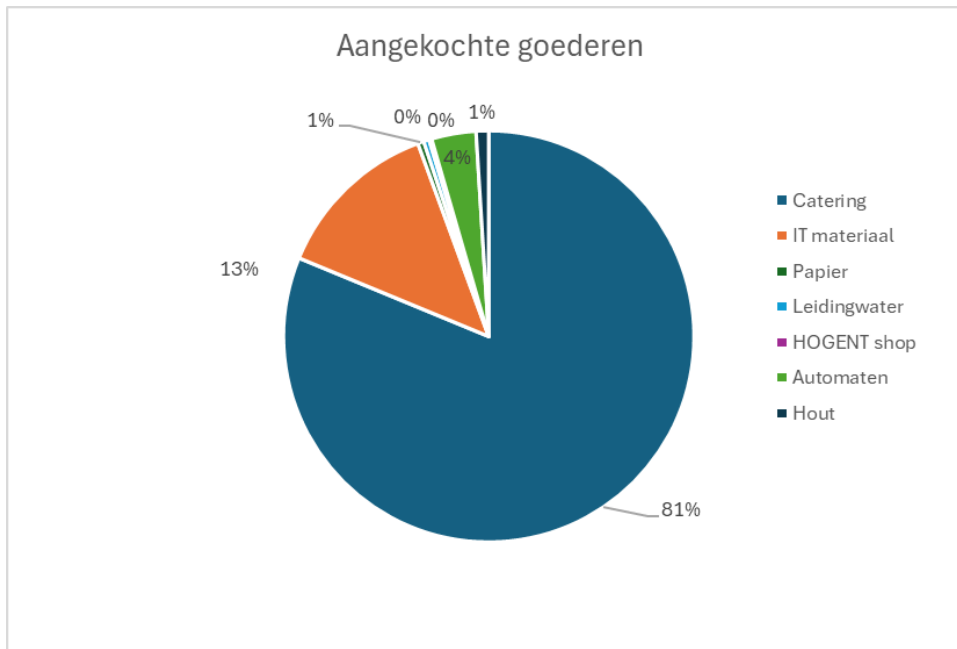
Specifiek in het kader van buitenlandse verplaatsingen

- Informatiecampagnes rond:
 - Reisbeleid
 - Alternatieven voor vliegtuigreizen: waar geraak je zoal met de trein?
 - Mensenrechtentoets
 - Veiligheidstoets
- Bij internationale samenwerking vooraf een engagement aangaan rond duurzame mobiliteit en mensenrechten
- Beleid integreren in boekingstool – indien bestemming door-to-door maximum 8u bedraagt per trein, dan wordt dit het standaardaanbod.
- Onderzoek naar CO₂-vergoeding van vliegtuigreizen
- Verder uitrollen van Internationalisation@home, MOOCS, ...

Verschillende acties en concrete maatregelen hiertoe werden reeds beschreven in het actieplan Duurzame mobiliteit en in het Beleid duurzaam reizen. Sommige zijn reeds in uitvoering of zitten in de pijplijn.

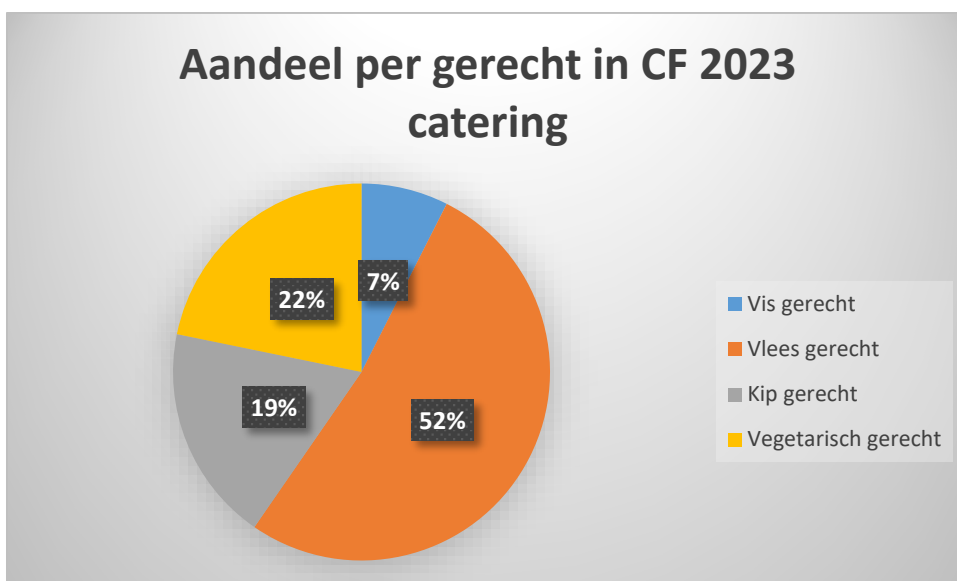
4 Voeding

Binnen de categorie aangekochte producten en diensten heeft catering heeft de grootste impact op onze carbon footprint.

Figuur: Onderverdeling aangekochte goederen CF2023

Binnen de categorie catering is het aandeel van vleesmaaltijden (52%) het grootste. Dit is niet verwonderlijk gegeven het feit dat de emissiefactor van vlees ongeveer 12 keer hoger ligt dan die van een vegetarisch gerecht. In totaal zorgen de maaltijden met dierlijke producten voor 97,3% van de CO₂-uitstoot van onze warme maaltijden en maaltijdsalades.

Dierlijke producten hebben dus een veel grotere voetafdruk dan plantaardige eiwitproducten. Ze vereisen meer land en water en veroorzaken meer uitstoot. Ook de negatieve impact op biodiversiteit is groter. De potentiële milieuwinst van voedingspatronen met minder dierlijke producten is dan ook aanzienlijk. **Minder vlees consumeren** is de belangrijkste manier om de ecologische voetafdruk van ons voedingspatroon te verkleinen. Tegelijkertijd moeten we de strijd aangaan **tegen overconsumptie en voedselverspilling**.

HOGENT streeft naar lekkere, betaalbare, gezonde en evenwichtige voeding met een betere verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten, mét oog voor de korte keten en de lokale economie. De afdeling Catering (Directie Studentenvoorzieningen) zet reeds verschillende jaren in op het verduurzamen van het aanbod en het aankoopbeleid van voedingscomponenten en het verminderen van voedseloverschotten.

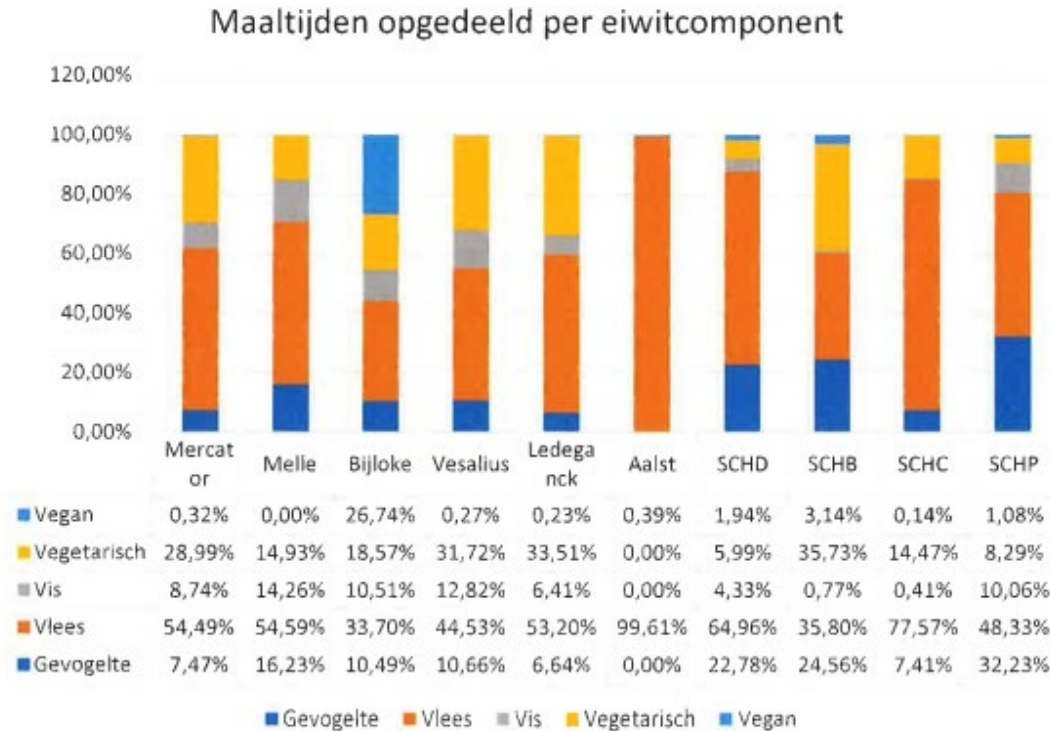
In 2023 startte de afdeling Catering, samen met onderzoekers Impact Marketing (verbonden aan SUOR), ProVeg Belgium, de directie Communicatie en de Compass Group Belgilux, een pilootproject op campus Schoonmeersen om studenten en collega's te stimuleren om meer te kiezen voor veganistische en vegetarische maaltijden. Er werd(en) kookworkshops georganiseerd, gebrainstormd over mogelijke gerechten, verkoop- en communicatietechnieken besproken en geëxperimenteerd met verschillende manieren van nudging.

Ook werd het kassasysteem aangepast, hetgeen registraties per type eiwitcomponent voor warme maaltijden en maaltijdsalades en dus ook een meting voor die voedselcategorieën mogelijk maakte. Het nieuwe kassasysteem stelt ons in staat om de uitstoot voor de cateringactiviteiten verbonden aan de resto's, alsook de evoluties in onze eetpatronen in kaart te brengen.

De impact van catering bij events of bij vergaderingen (kort: eventcatering) is momenteel nog een blinde vlek voor HOGENT. De bestelling van cateringactiviteiten gebeurt decentraal en bij verschillende leveranciers. Er is geen overzicht HOGENT-breed van het totaalbedrag aan catering voor events en vergaderingen, laat staan dat er een gedetailleerd overzicht bestaat van de aangekochte catering per type eiwit.

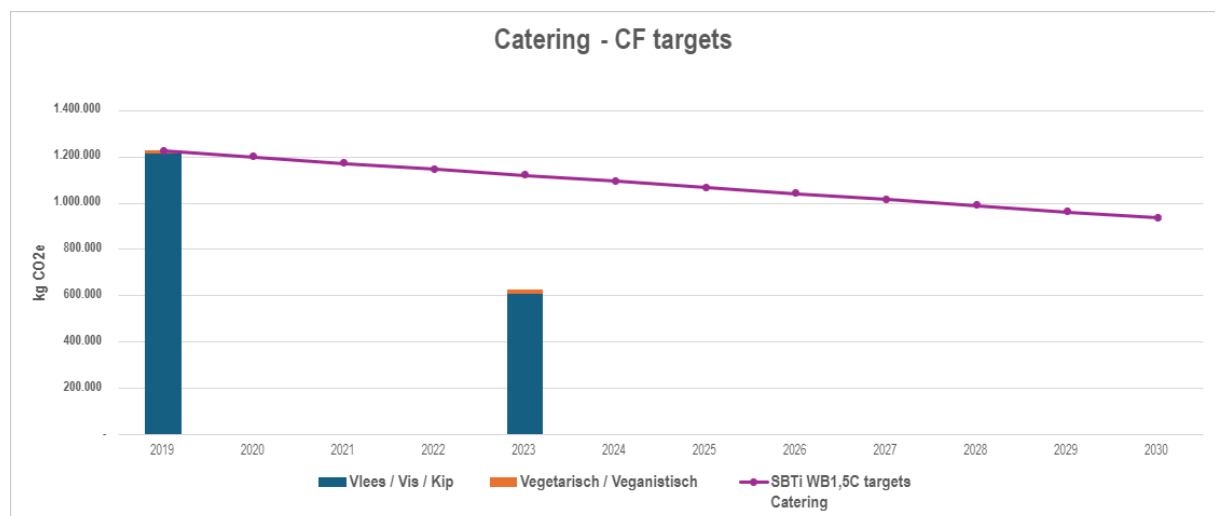
4.1 Een aantal cijfers

Onderstaande tabel toont het aandeel van de verkochte maaltijden per eiwitcomponent per campus voor 2023.

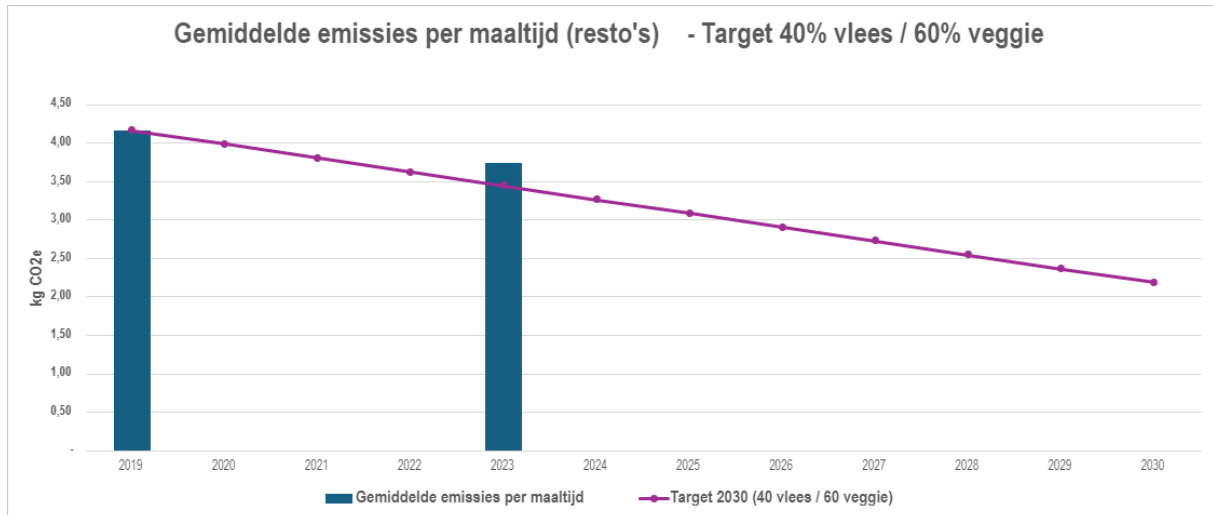

(Bron: STUVO, 2023)

In vergelijking met 2019 worden er heel wat minder maaltijden verkocht in onze studentenrestaurants, niettegenstaande het studentenaantal gestegen is. Dit zorgde ervoor dat er in 2023 veel minder werd uitgestoten dan de door de SBTi-geformuleerde reductietarget. 2023 zal door de dienst catering als nieuw referentiejaar gebruikt worden. Deze grafiek houdt wel geen rekening met de in de studentenrestaurants geconsumeerde broodjes, noch met eventcatering.

Wanneer we ook de verhouding 40% dierlijke en 60% plantaardige eiwitten⁶ mee in acht nemen bij de berekening van de emissies per maaltijd, dan krijgen we onderstaande grafiek. We zien dat de gemiddelde emissies in 2023 net boven de target liggen om tegen 2030 een verhouding 40/60 te behalen.

⁶ In het kader van de Green Deal Eiwitshift engageerden de HOGENT restaurants zich tot een 40/60-verhouding van respectievelijk dierlijke en plantaardige eiwitproducten op ons bord.

4.2 Beoogde doelstellingen:

- HOGENT streeft naar een verhouding 40/60 dierlijke/plantaardige eiwitten in de studentenrestaurants tegen 2030.
Een optie is differentiëren tussen studentenrestaurants, vb. Resto Bijloke 20/80 en resto Schoonmeersen 50/50.
- Bij eventcatering streeft HOGENT naar een verhouding 20/80 dierlijke/plantaardige eiwitten tegen 2030.
- De HOGENTenaar reduceert de totale CO₂-uitstoot van de voedingsconsumptie en -productie jaarlijks met 4,2% t.o.v. referentiejaar 2019.

4.3 Pijlers voedingstransitie

Om bovenstaande doelstellingen te halen, wordt gewerkt rond:

1. Dataverzameling en monitoring
2. Stijgend kwalitatief aanbod van vegan en veggie alternatieven
3. Sturende maatregelen binnen eventcatering
4. Blijvend inzetten van HOGENT expertise, vb. vervolgproject Duurzame voeding i.s.m. SUOR
5. Gedragsverandering stimuleren

4.4 Mogelijke acties

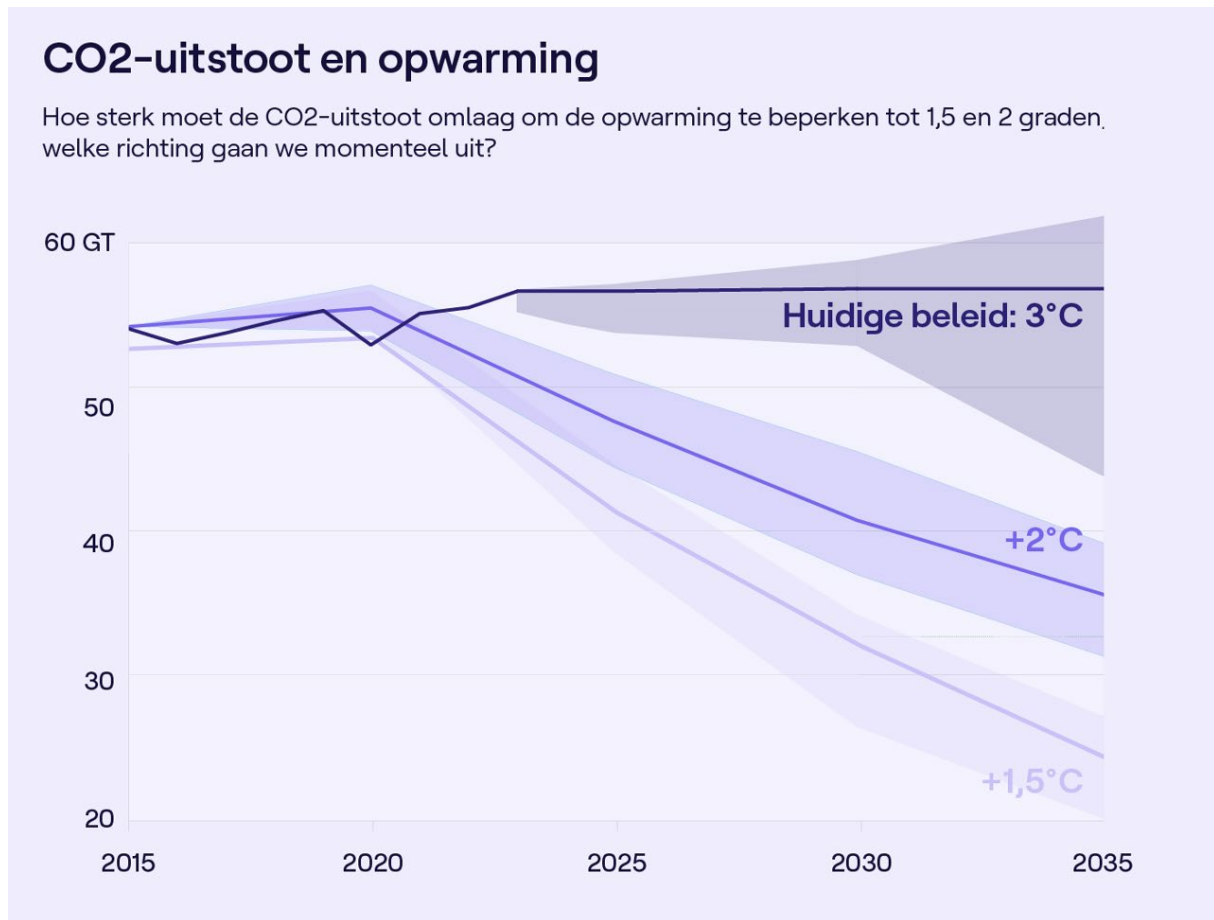
Een aantal mogelijke maatregelen:

- Informeren over impact
- Inspirerende verhalen delen
- Experimenteren met kwalitatief vegan/veggie aanbod
- Experimenteren met hybride producten
- Kookworkshops voor chefs
- Raamovereenkomst eventcatering
- Richtlijnen duurzame events en catering
- Bij eventcatering is veggie default
- Doelstellingen en voortgang per entiteit meten en kenbaar maken
- Doelstellingen, impact en evolutie in studentenrestaurants behoudens meten, ook kenbaar maken
- Nieuw onderzoeksproject Duurzame voeding, samenwerking tussen afdeling Catering, directie Communicatie en Duurzame impact - SUOR
- Meetinstrument vanuit Green Deal implementeren voor monitoring

Verschillende acties en concrete maatregelen hiertoe werden reeds beschreven in het Beleidsplan Studentenvoorzieningen 2024-2028. Zo gaat de afdeling Catering verder aan de slag met het verder promoten van duurzame maaltijden. Dit zal gepaard gaan met de introductie van nieuwe gerechten, aangepaste communicatie, nudging van de desbetreffende gerechten en producten en een verdere differentiatie van de verkoopprijs.

5 Sense-of-urgency

Klimaatneutraal tegen 2050 betekent een heuse uitdaging. Het betekent dat vandaag beslissingen moeten genomen worden waarvan de effecten soms pas op lange termijn zichtbaar zullen worden. Bovendien voelt en erkent niet iedereen binnen HOGENT de noodzaak om te veranderen. Om vandaag, morgen en in de toekomst keuzes te maken die onze carbon footprint drastisch zullen verminderen is er nood aan draagvlak om de klimaattransitie als prioriteit naar voren te schuiven. Bestuurders, personeelsleden, studenten moeten betrokken worden en overtuigd zijn van het belang van klimaatactie: noodzaak leidt tot handelen.

Figuur uit VN Klimaatrapport betreffende de Emissions gap – Uitstootkloof, Bron: VRT NWS

Een mogelijke verklaring hiervoor is, zoals eerder aangegeven, dat de kosten van heel wat aankoop- en investeringsbeslissingen centraal worden gedragen, waardoor gebruikers zich niet steeds aangesproken voelen om zelf zuinig, efficiënt en doordacht om te gaan met de ter beschikking gestelde infrastructuur, faciliteiten, goederen, enz.

Om hieraan tegemoet te komen willen we inzetten op:

- informeren en sensibiliseren,
- 'quick wins': uitstootposten/categorieën die weliswaar een minder groot aandeel hebben binnen de totale uitstoot van HOGENT, maar wel met een onmiddellijke impact en zichtbaarheid voor medewerkers en studenten.

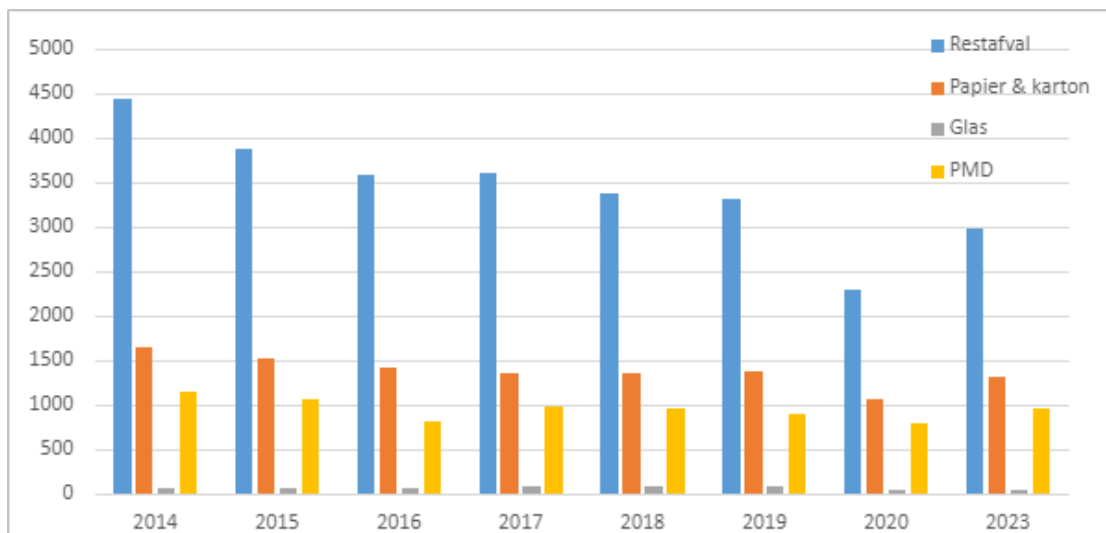
5.1 Mogelijke 'quick wins'

Evolutie in het papierverbruik

2019				
Artikel	Eenheid	Aantal Units	Aantal vel/eenheid	Aantal vellen
Yellow label 80G A4	Pallet	6	100.000	600.000
Yellow label 80G A4	Doos	30	2.500	75.000
Yellow label 80G A3	Doos	2	2.500	5.000
Gekleurd papier pastel 80G A4	Pak	0	500	0
Black label 80G A4 4gaats	Vellen	6.000.000	1	6.000.000

2023				
Artikel	Eenheid	Aantal Units	Aantal vel/eenheid	Aantal vellen
Yellow label 80G A4	Pallet	27	100.000	2.700.000
Yellow label 80G A4	Doos	152	2.500	380.000
Yellow label 80G A3	Doos	50	2.500	125.000
Gekleurd papier pastel 80G A4	Pak	505	500	252.500
Black label 80G A4 4gaats	Vellen	543.877	1	543.877

Evolutie van huishoudelijk afval

Aanbod drank- en snacks in automaten

2023	Aantal consumpties	CF [kg CO2e]
Snoep	44.749	6.780,369
Warme drank	40.832	7.122,040
Frisdrank	40.252	13.021,959

5.2 Beoogde doelstellingen

- Elke medewerker/student is op de hoogte van de carbon footprint van HOGENT en het transitieplan
- Er is een eenvoudig toegankelijk dashboard
- Er is een jaarlijkse CO₂-reductie van 4,2% voor elk van de gekozen 'quick wins'.

5.3 Mogelijke acties

Een aantal mogelijke maatregelen:

- Brede communicatie over niet alleen beleid en doelstellingen , maar ook bereikte resultaten
- Opmaken dashboard Duurzaamheid – Klimaatactie
- Campagnes rond verschillende 'quick wins'
- Cfr. Transitie UGent – een netwerk waar geëngageerde HOGENTenaars zich buigen over de verschillende thema's
- Aanspreekpunt voor initiatieven/ideeën omtrent 'quick wins'

6 Opdracht voor de overheid

De klimaattransitie is een van de belangrijkste uitdagingen en kansen van deze tijd. Om de overgang naar een duurzame, klimaatneutrale samenleving te versnellen is het noodzakelijk dat de **overheid een leidende rol speelt in het ondersteunen en subsidiëren van deze transitie bij onderwijsinstellingen.**

De urgentie van de klimaattransitie wordt steeds duidelijker door de gevolgen van de klimaatverandering, de stijgende kosten van fossiele energie en de groeiende afhankelijkheid van geïmporteerde energie. Daarnaast is de transitie naar hernieuwbare energiebronnen zoals wind, zon, waterstof, enz. essentieel om de klimaatdoelen te halen. België, Vlaanderen en Gent hebben zich, net zoals HOGENT, geëngageerd om klimaatneutraal te zijn tegen 2050, maar de realisatie van deze doelen vereisen **aanzienlijke investeringen in zowel infrastructuur als technologie.** Daarbij is het van cruciaal belang dat er door verschillende nationale en internationale overheden rekening wordt gehouden met **de specificiteit van onderwijsinstellingen** bij de voorbereiding, het opmaken en uitvoeren van beleid.

Concrete noden

- **Nood aan overheidssteun**

Overheidssteun kan de klimaattransitie vereenvoudigen en versnellen door **subsidies, belastingvoordelen of renteloze leningen** aan te bieden voor klimaatneutrale/positieve renovatieprojecten, de installatie van groene technologieën, enz.

- **Vereenvoudigen/versnellen van procedures voor duurzame projecten.**

Een goed voorbeeld hiervan zijn de erfgoed dossiers. Vele onderwijsinstellingen, alsook HOGENT, hebben erfgoed gebouwen in hun gebouwenportefeuille. De verschillende, soms tegenstrijdige, belangen en beleidskaders van toepassing op het verduurzamen van erfgoed maken het onmogelijk om stappen vooruit te zetten. **Oplossingsgerichte afstemming tussen verschillende overheidsinstanties** is noodzakelijk om in bepaalde dossiers voortgang te kunnen maken.

- **Afstemmen beleid op (hoger) onderwijs**

Niet alle beleid houdt rekening met de eigenheid van onderwijsinstellingen, waardoor algemeen beleid of beleid op maat van private spelers moeilijk, of zelfs onmogelijk, door een onderwijsinstelling te implementeren is. Zo is er de EPC-NR wetgeving die verplicht dat elk niet-residentieel gebouw tegen een bepaalde termijn koolstofneutraal is. Voor HOGENT betekent dit concreet dat **é**lk gebouw in haar patrimonium koolstofneutraal is. Wat betreft historisch patrimonium is dat met de huidige wetgeving en technologieën ondenkbaar. Realistischer zou zijn om koolstofneutraal te worden op niveau van het totale gebouwenpatrimonium. **Dialogo tussen overheidsinstellingen en onderwijsinstellingen** kan dergelijke impasses voorkomen.

- **Extra middelen voor instandhouding erfgoed**

Onroerend erfgoed, zoals een historisch gebouw, is van groot belang voor de culturele identiteit en geschiedenis van ons land. Zonder structureel onderhoud en restauratie dreigt waardevol erfgoed verloren te gaan.

Echter het onderhoud en de restauratie van onroerend erfgoed is vaak een langdurig proces en vereist specialistische kennis en vaardigheden, wat extra kosten met zich meebrengt.

Bovendien is veel onroerend erfgoed beschermd door strenge nationale en internationale wetgeving wat onderhoud en restauratie, maar ook grondige duurzame/energetische renovatie bemoeilijkt of soms zelfs onmogelijk maakt.

De middelen die vandaag de dag door de overheid voorzien worden zijn amper voldoende om onze decretale kernopdrachten op een kwaliteitsvolle manier uit te voeren en ons huidig 'normaal' patrimonium in stand te houden en aan te passen aan de huidige normen en wetgeving.

Er is de expliciete vraag aan de overheid om voldoende middelen te voorzien voor het onderhoud en duurzaam renoveren van onroerend erfgoed. We verwijzen hiervoor naar de renovatie van het Koninklijk Conservatorium Brussel, een project dat expliciet in het Vlaams Regeerakkoord 2024 opgenomen wordt.

- **Aangepaste/geschikte verkeersinfrastructuur/-faciliteiten**

Mobiliteit speelt een sleutelrol in het realiseren van de klimaatdoelen en het verminderen van de CO2-uitstoot. HOGENT kan hiertoe verschillende acties ondernemen, maar deze zullen niet de gewenste modal shift bewerkstelligen, tenzij ook de overheid voorziet in de juiste, kwalitatieve, veilige verkeersinfrastructuur en -faciliteiten. Beschikbare kwalitatieve en veilige verkeersvoorzieningen spelen immers een cruciale rol in het beïnvloeden van het reisgedrag van mensen.

Als de voorzieningen voor fietsen, wandelen en openbaar vervoer goed en veilig ontwikkeld zijn, is het voor mensen aantrekkelijker om deze modi te kiezen. Denk aan veilige en gescheiden fietspaden en fietsostrades, versterken van openbaar vervoer, betrouwbare en snelle verbindingen, verkeersveilige oversteekplaatsen, enz. Goed doordachte verkeersvoorzieningen kunnen ook helpen om verkeersdruk te verminderen en congestie te voorkomen.

Wij vragen elke medewerker, student, partner om bovenstaande noden mee te nemen in overlegmomenten met andere onderwijsinstellingen en in andere organen die druk kunnen uitoefenen op de lokale, regionale, nationale en internationale overheden.